„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом.

Претплата и огласи
шаљу се администрацији,
а рукописи
Уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Рукописи се не враћају.

Број телефона 71.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К. 24 или 30 дин.
на по године: К. 12 или 15 дин.
на четврт године: К. 6 или 7½ дин.

Поједини бројеви стају 20 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 12 потура од реда ситних слова.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући у хлебарској улици бр. 20.

Број 23. У Новом Саду, у суботу 22. фебруара (7. марта) 1903. Година XIX.

Мађари и прилике у другој половини монархије.

Велика подунавска монархија никако да среди своје прилике. Најновији војени предлози опет су били повод да изађу на површину велике противности међу једном и другом половином монархије. Док су војени предлози у Аустрији и у доњој и у горњој кући примљени, дотле у Угарској траје опструкција у доњем дому угарскога сабора и не само да се не може знати кад ће доћи тај законски предлог пред магнатску кућу, већ се не зна ни то кад ће се расправа свршити у доњој кући, која расправа траје ево већ преко два месеца.

Врло је значајан расположај у другој половини монархије поводом расправе о војеним предлозима. Тај је расположај н а ј н е п р и ј а т е љ с к и ј и према Мађарима и Угарској. У Мађара пак повишен је још непријатељски расположај према другој половини монархије. Мађари све оно што се против њих у бечком рајхсрату говорило, сматраху као највећу увреду. Научени да у монархији оно мора бити, што они хоће, уздају се да ће успети и у војеним предлозима. То поуздање је тако велико, да држе, да ће успети да и ј е д и н с т в о у војсци промену у корист мађарске народности, а наиме да и у заједничкој војсци код угарских пуковнија команда буде мађарска, да угарске пуковније имају остати у Угарској, да заставе буду мађарске, и још неке друге ствари које иду на то, да Угарска задобије већу самосталност у војничким стварима. Но то би значило промену §. 11. зак. чл. XII. од г. 1867. и некако ослабљење оне копче која спаја Угарску са осталим земљама монархије.

Већ стварање дуализма изменило је основу на којој је велика подунавска монархија вековима стајала. Истина Угарска је имала по својим законима неку самосталност, али та није била никад такова, да је имала атрибуте самосталне државе. Све од битке мохачке за више од три стотине година управљана је Угарска из центрума монархије, из Беча. Већ та околност да је бечка влада без питања угарскога сабора могла створити Крајину, да је српском народу подарила његове привилегије, да је финансије, да је војску сасвим у својим рукама имала, показује, да је самосталност Угарске била врло ограничена. Па и оно мало административне самосталности што ју је Угарска имала, и та је зависила од центрума у Бечу. Седиште угарске дворске канцеларије било је у Бечу и намесничко веће у Будиму зависило је од дворске канцеларије у Бечу. Самосталност Угарске није лежала толико у административном апарату дворске канцеларије и намесничкога већа, већ у а у т о н о м и ј и ж у п а н и ј а, које су се сматрале као бедеми уставности и те бедемме бечка влада није могла никад срушити. Али ти бедеми су били јаки само дотле, док су сви становници Угарске били сложни и док су и народности имале свога значаја у јавном животу Угарске. У жупанијама док је латински језик био званичан, народности су говориле својим језиком без икаквога зазора и нису осећале никаквога притиска. Али од кад се мађарски језик увео као званичан језик, те почео потискивати језике народности, почео је онај покрет међу народностима, што га је бечка влада знала у своју корист употребити.

Бурне године 1848. Мађари су под Кошутом задобили оно што у повесници, док је било одношаја са Аустријом, никад имали нису. Али је та изненадна превласт Мађара уродила крвавим грађанским ратом, а у борби са Аустријом уродила је руском интервенцијом, те катастрофом код Вилагоша.

Велики европски догађаји, са неудаћом Аустрије у талијанско-француском рату г. 1859, у пруском рату г. 1866, те преврат у европским одношајима са поразом Француске г. 1870. и стварањем немачке царевине, истиснуће Аустрије из Италије и Немачке — довели су Мађаре опет на површину и хабсбуршка монархија гледала је свога спаса у Мађарима као једином народу који стоји усамљен ван домашаја немачкога и словенскога света. У тој улози Мађари су себи привукли сву снагу монархије, но њихова н а ј в е ћ а и л у з и ј а, н а ј в е ћ а о б м а н а с а с т о ј и с е б а ш у т о м е, д а с н а г у м о н а р х и ј е с м а т р а ј у к а о с в о ј у с н а г у.

Међутим народи друге половине монархије кадри су неизмерно већу снагу развити него Мађари. И кад би Угарска била хомогена, држава једнога племена, и онда Мађари не би имала ону снагу што је има друга половина монархије. Тамо је становништво и многобројније, богатије и културно далеко напредније. Наравно да народи у другој половини монархије превласт Мађара од себе одбацују.

То се у највећој мери показало баш сада у бечком рајхсрату приликом расправе о војеним предлозима. Народи у другој половини монархије колико су несложни међу собом, особито Чеси и Немци, сложили су се у том, да приме војене предлоге, а тиме да демонструју против Мађара, који те предлоге неће да приме. Истина са повишењем војнога буџета примају и тамошњи народи велике терете, али те терете могу они лакше да сносе него Угарска. У бечком рајхсрату, особито у горњој кући приликом расправе о војним предлозима, расположај био је врло раздражен против Угарске и Мађара. Најупливнији тамошњи великаши: кнез Шенбург, гроф Шенборн, гроф Харах и други говораху најодлучније против Угарске и Мађара. Девиза је била: н е д а м о д и р а т и у ј е д и н с т в о в о ј с к е. Тамошњи домобрански министар фелдцајгмајстер гроф Велзерсхајмб изјавио је да је и п р е в и ш њ а в о љ а да се у јединство војске не сме дирати н и у к о м о б з и р у. Кад се ово чуло у Угарској, крајна левица у угарском сабору била је у највећој мери раздражена. Тај аустријски министар — рекоше неки — мора да л а ж е, јер што је он казао, то се не слаже са изјавама министра-председника Села.

Данас из свију крајева Угарске врве мађарске депутације у Будимпешту, држе се велики зборови да се демонструје против војених предлога — оних предлога који су у бечком рајхсрату већ примљени. Хоће тиме да се импонује бечком рајхсрату, хоће да се укаже на превласт Мађара.

Но Мађари заборављају да се у Бечу зна за а х и л о в у п е т у Угарске; за расположај немађарских народности, за нерешено народносно питање. У онај мах кад Мађари хоће да покажу своју једнодушност, своју снагу, кад хоће да импонују са Угарском против друге половине монархије, у тај мах незадовољство народности показује се у највећој мери, чему су доказ силне п р е с к е парнице и осуде против Немаца, Словака, Румуна и Срба.

Да ли су те појаве кадре указати на снагу Угарске? Тамо у Бечу знају да је то доказ за слабост Угарске. Мађари ако хоће да импонују другој половини монархије, морали би бити у стању да укажу на з а д о в о љ с т в о читавога становништва Угарске, а то нису у стању, јер немађарске народности, та већина становништва Угарске, нису задовољне.

Немађарске народности после октобарске дипломе г. 1860 и после успоставе устава г. 1867. помишљали су на такову сложну, задовољну, снажну Угарску, која ће бити кадра да импонује у сваком погледу, те су имале највеће симпатије за Мађаре. Од то доба према све то већој шовинистичној струји у Мађара, наступило је највеће разочарање.

Данас шовинистична струја хоће да уведе мађаризацију и у заједничку војску. Једном је барон Фејервари, домобрански министар, у сабору рекао: ви кад захтевате мађарски језик у заједничкој војсци, не помишљате на то, да осим Мађара има и других народности у Угарској. Ово је Мађаре ужасно увредило, што се Фејервари усудио сравнити мађарски језик са језицима других народности.

Но данас што желе Мађари у погледу заједничке војске, не зависи од њих. Данас се у Бечу не сматрају Мађари као једини ослонац хабсбуршке монархије. Има у другој половини монархије и других народа који сачињавају снагу монархије. Мађари нису данас више кадри импоновати ни бечком рајхсрату, ни меродавним круговима у Бечу. Тамо се познаје слабост Мађара, а зна се да се њихова уметничка снага састоји у оном што имају наслона у двору према оној старој изреци: aula est pro nobis (двор је за нас). Али то исто су непосредно пре г. 1848. казивали и Хрвати и немађарске народности и она изрека је врло варљива и променљива. Нека се Мађарима извуче наслон са оним поуздањем на: aula est pro nobis, и они не могу имати оне превласти, коју данас имају.

Зато Мађари могу опструирати, могу са депутацијама демонстрирати, биће опет оно што се хоће у другој половини монархије, јер то хоће они меродавни фактори од којих зависи оно: aula est pro nobis.

П—Д.

Догађаји на Балкану.

Ратне спреме у Турској.

Русија и Аустро-Угарска предале су Порти предлог за реформе у три вилајета: косовском, битољском и солунском; Порта је примила тај предлог и — с п р е м а с е з а р а т. Да Порта има ратоборних намера, показује и та околност, што су Јужну Бугарску поплавили турски шпијуни.

О ратним спремама Турске и ратном плану Портину јављају ово: Из Цариграда је наређено, да се мобилизира 2. и 3.

ЛИСТАК.

Последња рана.

— НОВЕЛЕТА. —

Сунце седа. Сутон се неприметно приближује, ширећи своја тамна крила на далеком истоку. Целу природу притиснула је нека туга, коју човек изразити не може, али је тим већма осећа. Ваљда је тешко земљи и облаку, травци и птичици и свима нама, који у матерњем крилу божанствене природе свој кратки век час сетно и тужно, час радосно и весело проводимо, да се од сунца, тог нашег извора живота, ма и за неколико кратких часова, пролазних трезута неизмерне вечности — растанемо. И сунцу као да је тешко оставити све миле своје....

Светло лице његово обузела је жарка румен, којом је и своје миле, као новим животом, још једном умило.... Још један жарки поглед, још један топал загрљај тананих му зрака, којим је земљу, ту своју верну љубу, и све украсе њезине обасуло — и нестаде га на далеком путу.

*

Наслоњен на једно старинско дрво у прелепој башти, стајаше младић од својих двадесет лета, са суморним изразом на бледом челу, а тужним погледом сањалачких очију; пратио је последње, потамнеле зраке сунца које залажаше. — Под угаситим наусницама задрхташе му усне кад шапућући с болним уздахом викну:

— О Свемогући, да тужна, нежна, узвишена растанка!

И сад немо оборивши главу, заклонио је рукама своје лепо, али измучено лице; а сад се могло видети, да је вити му стас погнут, изгледаше као од страховитог вихора скрхан бор....

Кроз вечерњу тишину зачу се милозвучан славујев пев, у густом зеленилу из топлог гнезданца, одјекнула је у том тренутку песма о божанственој природи, о чистој, светој л ј у б а в и на земљи.... Слатке те струје и нехотице такнуше у срце несретног младића; он се трже на тренут из тешких мисли, којима се био предао, као да се сетио неког милог, незаборављеног предмета. Наглим покретом руке извади сад једну с л и к у, коју је већ месецима носио био на мученичким грудима. Слика представљаше анђеоски лик младог девојчета крупних црних очију... и он би те оке свагда пољупцима обасипао.

Сад их је са неким ужасом гледао. Лепе и прелепе беху те очи — али н е в е р н е.....

Још би их можда дуже гледао тако, да му се није учинило, као да чује неки шум, и он бојажљиво погледа око себе — сакривши слику на старо место. Пође лаганим корацима, не знајући ни сам куд ће га одвести.... Прећашњи се шум обновио био и наскоро затим зваше га благ глас по имену:

— Војине, моје добро дете, где си ми данас тако дуго изостао?

Стара тетка, која је, по обичају свом, братићу на сусрет изилазила, кад би он из круга својих добрих пријатеља кући долазио у недавно минулим сретним данима, то вече је с необичном бригом очекивала повратак свога љубимца.

Још више је узнемирена била, кад јој Војин, место одговора, немо пољуби пружену руку; — уморан од горких јада наслонио је своју главу на топла недра своје добре, нежне тетке — ту зар хотећи своју патничку душу да одгреје....

Сироче је био Војин, стога га је двоструко тиштала рана у срцу. Осећајући се самохраним, остављеним, без љубави на широком свету, осећао се без с н а г е... Добра тетка осећала је и сама цео терет, који се срушио био на млађану душу Војинову, те пољубивши матерински мрачно чело, хтела је отуд тешке облаке да одгони....

— Немој тако, моје дете, говорила му је стара тетка дрхтавим гласом; немој себе мучити ћутањем, исповеди, шта те боли, чело моје?

— Ај тетице! с в е... с в е ме боли! — одговори Војин тужно. Усиљеним гласом настављајући рече:

— Тако ми је, као да се враћам са неког укопа, као да сам сахранио најмилије — — — — — — — —

Последње ове речи Војинове изгубише се у одјеку звона са оближње црквице. Тога вечера као да су и звона свечано огласити хтела несретну љубав Војинову, те преузеше реч од њега...

Ноћ је мрачна била, само се по гдекоја усамљена звездица заблистала на своду небеском, месечев сјај све је блеђи бивао...

*

Освануо је дан, синуло је сунце новим жаром. Злаћани му зраци грљаху Војина — мртва, са пробијеним срцем на гробу његових родитеља... Малено једно зрно из самокреса учинило је крај превеликом јаду, злуставило је за навек куцање једног пребујног младог срца, коме је све било увело, кад беше увела његова љубав...

—нка.

корпус. На граници између Мустафа-Паше и Једрена врло се живо креће војска. Утврђења дуж бугарске границе јако поправљају, а на стратегијски важним тачкама подвостручавају посаду, деташмани војске пак поправљају путеве и мостове, преносе џебану.

По ратном плану, што га је Турској израдио немачки генерал у турској служби фон-дер-Голц паша, у случају рата оперисаће главна војска од 120.000 војника између Мустафа-Паше и Једрена у долини реке Марице и Тунце, а напала би бугарску војску, што се налази на југоистоку. Најповољнији положаји бугарски су између Трнова и Јамбола, где је терен веома згодан за одбрану; тамошњи ланци брежуљака подсећају на плевански брежуљасти платô. Ту ће непријатељ тешко моћи продрети. По рачуну турског врховног команданта западни корпус би се састојао из неких 20.000 Арнаута, који би нападали на Бугаре кренувши се из Скопља преко Куманова с дирекцијом на Ћустендил, а одатле на софијску висораван.

Пре недељу дана је из Скопља и Паланке отишло 6000 турских војника у Кочане на бугарској граници, а ћустендилску жандармерију формирали су у један ескадрон. Како из Софије јављају, ни бугарска влада не гледа скрштених руку то кретање турске војске, те се очекује, да ће кроз најкраће време бити мобилизоване софијска прва и пловдивска друга дивизија. У опште сви осећају, да је ваздух пун барутног мириса и да ће скоро наступити врло озбиљни догађаји.

По најновијим вестима једренски други корпус добио је заповест, да једренска утврђења стави у тако стање, како ће бити спремна за бој. На тим утврђењима је 22 Крупова топа од 15 см. калибра. Посада је 35.000 војника, али за 24 сата може се подићи на 80.000, јер су остале трупе размештене на таховa места, одакле источном железницом и њеним споредним пругама за врло кратко време могу доћи у Једрене. Преко зиме је турска војска изврсно храњена и снабдевена је многом џебаном. Артиљерија турска, коју су извежбали немачки официри, изврсна је, али добри су и остали родови турске војске, само ратна флота турска не вреди ни по луле дувана.

*

Судар са једном четом.

Из Цариграда јављају, да је 15. о. м. једна бугарска чета код Љубовова, близу преспанског језера у битољском вилајету напала одељење турске жандармерије. Командант одељења је погинуо; с обе стране има мртвих и рањених. У оридској околини су извршена два убиства по наредби македонског комитета. У Врбјанима, у прилепском округу, убијен је један српски свештеник.

О много озбиљнијем сукобу између бугарских усташа и Турака јавља софијска „Вечерња Пошта“. Она јавља да се код села Владимирова (Матешево) чета Бориса Сарафова сукобила са турском редовном војском и башибозуцима из села Берова и Пешчева. Од Сарафовљеве чете погинула су четворица и шесторица су рањена. Од Турака погинуло је у том окршају 40, а рањено 30. Турска војска и башибозуци су се после овог пораза повукли у највећем нереду.

*

Порта и Арнаути.

Арнаути се буне против реформа у Ст. Србији и Македонији, јер кад би се оне извеле, Арнаути би донекле били зауздани. Они зато прете побуном. С тога је из Скопља отпутовало нарочито изасланство у главнија места Старе Србије. Из Цариграда је, по султановој наредби, пошло изасланство у Ђаковицу с поруком арнаутским главарима племенским, да се према реформама имају сасвим мирно и покорно понашати. С тим је изасланством отишло у Ђаковицу више угледних Арнаута, међу њима и Риза-бег из Ђаковице, Зејнелбег из Пећи, Мустафа-бег, Саит-ага и др. Мисли се, да ово изасланство носи Арнаутима поруку из Цариграда, да ће се против њих, ако буду непослушни и мирно не приме реформе, сила употребити.

*

Министри Кербер и Сел о реформама.

У аустријском рајхсрату је далматински посланик Вуковић интерпелисао владу о положају у Македонији, а у угарском сабору заст. Чаволски. У уторак су оба министра-председника, Кербер и Коломан Сел, одговорили на те интерпелације.

Оба одговора су у главном једнака. Само Кербер је био много краћи. Он се позвао на реформе које су утаначене у Бечу за време тамошњег бављења грофа Ламсдорфа и казао, како ће обе силе најстрожије мотрити да се оне изведу. По том је додао да хришћанско становништво у Македонији има разлога да потпуно верује у намере и настојавања сила и да не би требало да предузима какве насилне кораке, који би Турској дали право на репресивне мере.

Угарски министар-председник Сел био је опширнији. Он је пре свега констатовао да реформни пројекат потпуно одговара петроградском уговору од 1897., да су обе силе решене да одрже status quo, који је ширењем револуционарног покрета јако угрожен, и да је тај циљ потпуно идентичан с циљем, који је 1897. прокламован у ноти, упућеној Турској и балканским државама. По том је Сел оштрим и одлучним тоном изјавио, да су обе силе, Русија и Аустро-Угарска, противне свима тежњама и тенденцијама, којима је циљ преврат, „па ма одакле оне долазиле“ и да „неће хтети нико, па ни Русија, спречавати Турску у вршењу енергичне одмазде“, ако би се становништво усудило да предузме какве револуционарне кораке.

Нови Сад, 21. фебруара 1903.

— **Таман момци!** Једва једаред да се радикални орган усудио да помоли зуба у народносном питању. Наравно, по свом обичају он намеће другима кривицу а себе јуначи. Хоће да опсени свој радикални свет, као да је и он посвећен у преговоре међу Србима, Словацима и Румунима, хоће да зна нешто, што је себи у својој фантазији створио. Криви су „Браниклије“ што се није састао народносни одбор. Радикали и не знају разлику између народносног конгреса и народносног одбора. Др. Полит био је истина председник народносног конгреса, али није никад био члан народносног одбора, већ је српски члан тога одбора био пок. Никола Јоксимовић, а радикали нису нашли ни за нужно, да имају члана у народносном одбору. Тај народносни одбор није се могао састати још пре владавине Селове, што Румуни нису хтели доћи у Будимпешту, већ су хтели састанак у Сибињу, из узрока, што њихов вођа, пок. др. Рац, због своје старости и слабости није могао путовати у Будимпешту. Запрека је била и у томе, што је био наступио велики раздор између Румуна, пошто се држало да је Мангра прешао у логор владике Голдиса и окренуо се против акције румунске народне странке. О раздору међу Србима не треба ни говорити — то је опште познато. Радикали су ради деобе са Румунима у Банату подигли такову вику против Румуна, да би сваки Србин изгледао као издајица, који би отишао на састанак са Румунима. Но ево сада добре и лепе прилике! Кад се радикали хвастају да су они представници читавог српског народа, дела нека они иште сазив народносног конгреса, па да их видимо као јунаке! Али шта би онда било од познате „безусловне благонаклоности високе владе“!? Радикали хоће каткад и да се нашале са народносним питањем, на које су они давно заборавили.

— **Румунско владичанство у Темишвару.** Како „Kel. Ert.“ јавља, румунско-православни епископски синод ће у својој седници, што ће се држати 5. (18.) марта о. г., донети и решење у погледу румунског владичанства, што се има основати у Темишвару. Познати румунски богаташ, члан угарске Горње Куће, др. Јосиф Гал, приложиће на оснивање тог владичанства 200.000 Круна. Са оснивањем румунског владичанства у Темишвару до сада се само за то оклевало, што се за њ нису могли да осигурају извори за доходак, али сад је та запрека даром Галовим уклоњена. Новој дијецези ће се доделити 4 арадска и 6 карансебешких протопрезвитерата.

Ако се ова вест обистини, наш архијерејски синод, кад буде попуњавао упражњену епископску столицу темишварску, треба тек онда још боље да отвори очи, кога ће изабрати на то место, које ће још више енергије и спреме тражити од српског православног епископа темишварског, кад и Румуни буду тамо имали свог епископа. А да браћа Румуни неће онамо послати каквог србофила или млакоњу, у том можемо сигурни бити. Зато, наши позвани треба већ сада да мисле о овој по нас Србе врло важној ствари.

— **Министарска криза?** Данашњи број једног престоничког вечерњег листа тврди, да је на ономадашњој аудијенцији министра-председника Села код краља министар-председник разложио краљу тешку парламентарну ситуацију, која је наступила услед опструкције. Говори се и то, да Сел намерава, да са целим кабинетом поднесе оставку. Владини листови о овом ћуте, али не сумњамо, да ће они ову вест кроз дан-два побити, па ма гласови о кризи и имали основа.

— **Борба против војних предлога у Угарској.** Борба, коју мађарске здружене опозиционе странке воде у заступничкој кући против нових војних предлога, пренесена је и ван саборнице. Агитацијом опозиционих листова подигао се народ како у варошима, тако и у провинцији, те се на све стране држе зборови, са којих се шаљу велике депутације у Будимпешту, где председнику заступничке куће предају протесте против војних предлога.

У среду је опет дошла у сабор велика депутација бирача из провинције, да преда председнику петицију против предлога. Гроф Апоњи је у свом одговору на говор вође депутације нагласио, да му његов положај забрањује, да говори о самом том политичком питању и да се упусти у разлагање тог питања, што сваљује на њ свакако не малу резигнацију. Кад би хтео да учествује у расправи о војном предлогу, морао би напустити своје место у председништву, а о том би у садашњим приликама ваљало врло размислити. Његов је задатак, да чува потпуну слободу говора и достојанство куће. Господа у депутацији нека као уставни грађани мирно приме евентуално решење сабора.

Ове последње речи грофа Апоњија врло су значајне. Из њих се види да ће војни предлози бити примљени у пркос свој опструкцији — можда он и то зна, да ће опструкција скоро малаксати? — у пркос свима депутацијама и петицијама против нове крвне порезе. Воља народна ће се и у овој прилици тако исто мало узети у обзир, као и у многим другим приликама. Без сумње су сви грађани ове државе против тога, да још више милијона плаћају за све веће трошкове за војску; уставност, са којом се неки мађарски политичари хвале, захтевала би, да влада распусти сабор, па да апелује на бираче, те ће видети, како ће проћи на тим изборима. Наравно да би се на тим изборима морало начело „права, закона и правде“ друкчије спровађати него што се спровађало сад пре неколико дана при избору у мађарчеканском срезу.

Политички преглед.

— **Угарски сабор.** У седници заст. куће од среде било је најпре подуже дебате о избору посланика у Чик-Сентмартону, па се онда прешло на дневни ред: продужење расправе о војним предлозима. Један од вођа Кошутове фракције, Јулије Јуст одбија предлоге већ као присталица идеје светског мира; и зато мора одбити повишење броја војника, јер то још не значи да ће наша способност за борбу бити већа. Неће да у расправу о овом питању увлачи краљеву особу, јер је за све, што бива, одговорна влада и већина. Полемишући са предговорницима владине странке, вели да се старе традиције аустријске армаде нису измениле, и то показује и вредност критике од стране законодавства, која без трага пролази мимо војске. Говорник замера говору грофа Стевана Тисе, који ставља војску према народу као фактора исте вредности. Војска је исто тако подвргнута критици законодавства, као и остале гране државне управе. Кад се владини говорници позивају на велесилни положај монархије, нека помисле, како је то чудно, кад Угарска, која је у привредном погледу једна насеобина хоће у војничком погледу да игра улогу велесиле. У Аустрији не допуштају остварење ниједног захтева мађарског народа; супрот томе он наглашава несумњива права народа мађарскога и протестира против свакога мешања Аустрије у права Угарске. У опште непоњатно је, како Угарска може трпити једног савезника, који је, као Аустрија, испуњен дивљом мржњом против свог савезника и све му тежње иду за тим, да га исиса. Кад један аустријски заступник употребљава изразе, као „мађарска бећарска хорда“, не добије ни укор. Говори затим о националним захтевима, који већ и зато наилазе на крут отпор, јер Мађаре сматрају за бунтовнике. Сукоби у своје време су само отуда постали, што је Угарска из нужне одбране бранила своја права. Одбија предлог. — Кошутовац Пожгаји говори такође против предлога. — После тога је расправа прекинута и одгођена за идућу седницу. —

У седници од четвртка, 5. марта, говорили су против предлога Кошутовци Аладар Рајх, Карло Етвеш и Бода. Онај први, бајски Чивутин, учинио је испад и против владалачке куће; читава два сата млатио је празну сламу овај млади заступник бајски, који се и сам највише изненадио, кад је у Бају изабрат против министра правде Плоса. Сва тројица су поднели предлоге за одлуку, којима је тенор: мађарска народна војска. —

Опозициони говорници су до јуче поднели у сабору 38 предлога за одлуку поводом војних предлога. Тим силним предлозима опозициони говорници хоће то да постигну, да осигурају себи право завршне речи, те тако се ова расправа може још двапут толико отећи. И сама влада то види, те се зато спремила, да крајем марта поново иште тромесечно овлаштење за прикупљање држ. доходака и покриће издатака. О том новом индемнитетском предлогу расправљаће се после ускршњих ферија, које ће бити врло кратке.

— **Нагода између Угарске и Хрватске и Славоније.** У прошли уторак је изнесена отпорука угарског краљевинског одбора у ствари финансијске нагоде између Угарске и Хрватске и Славоније. У тој отпоруци (ренунцијуму) поставља угарски краљевински одбор супрот захтевима хрватско-славонског одбора ову алтернативу: Или ће се, не узевши у обзир мања одступања, али у главном одржати данашња метода обрачунавања, што се оснива на 12. §-у XXX. зак. чл. од г. 1868., а уз то одржати и она повољност, коју 13. § даје сестринским земљама, — или ће се између Угарске и Хрватске-Славоније у заједничком споразуму установити нова метода обрачунавања у заједничком споразуму; али онда отпада изнимна повољност и Хрватска и Славонија се обвезују, да своту, која по новој рачунској методи на њих спада, за трошкове заједничких ствари на сваки начин и у пуном износу плате и да за покриће својих автономних трошкова употребе само онај део својих доходака, што им после подмирења заједничких трошкова преостану.

Јавно мишљење у Хрватској и Славонији — особито оно, које није спутано обзирима према данашњем режиму грофа Хедерварског — узбуњено је оваким ренунцијем угарског краљевинског одбора. Опозициони листови жестоко нападају угарско становиште, а хрватски свеучилишни ђаци приредише у недељу у вече бурну демонстрацију против угарског ренунција. У свеучилишној аули држали су збор, на ком су уз непрестану вику „Pereant Мађари!“ донели резолуцију, у којој протестују против захтева угарског краљевинског одбора.

Из Загреба се јавља, да је хрватско-славонски краљевински одбор завршио расправу о угарском ренунцијуму. Известиоцу је поверено, да изради одговор. Чим известилац буде готов с тим послом, одбор ће се наново састати.

— **Француска.** На банкету, што је у недељу приређен у Шартру у славу 134. годишњице рођења револуционог генерала Марсоа, држао је бивши председник заступничке коморе Пол Дешанел говор, у коме се поглавито окомио против Жоресове идеје за разоружање. Дешанел је подсетио на закључак извршног одбора француског конвента од 24. окт. 1792., да „француске војске неће оставити из руке оружје дотле, док непријатељи републике не буду бачени с оне стране Рајне“; подсетио је затим на речи Дантона да је природа одредила границе Француској, од океана, Рајне, Алпа, и Пиренеја, па онда настави:

„Као што видите, има неке разлике између ових поноситих речи и некојих учења, која се данас проповедају побеђеној Француској. Јест, и ми желимо, да се народи сви у исто доба разоружају; хоћемо да допринесемо своју снагом, да се међународни бирани суд развије; опуномоћеници, који су отишли на конгрес у Хаг, заступали су сву Француску, а не само једну странку, и дело оног конгреса није ничија привилегија. Но док год разоружање нигде није отпочело, док год је још могућ сукоб, мора Француска остати јака и наоружана. Како то она може бити, кад једна злосретна пропаганда дражи војску на непокорност и на побуну?“

Овим је говором Пол Дешанел ступио у ред националиста, који још не заборављају на реванш Немачкој и који воде о-

горчену борбу против чивутско-фармазонске политике, што хоће да поткопа републику.

— **Нова опасност у Кини.** Лондонски листови сваки час доносе кобне гласове из Кине. Сад опет из Тијенчина јављају „Стандарду“, да је пријатељско држање кинеског двора само маска, јер принц Туан и великаши кинески Тунгфусијанг и Јунглу без запреке драже Кинезе против странаца. Прва двојица имају план, да са својим четама продру у Пекинг, ту да се сједине са Јунглуовом војском, те да отворе против странаца рат до истраге. Уједно у провинцији Јангце спремају буну, због чега грозничаво раде на појачању тамошњих утврђења. Кинеску владу су телеграфски известили из Кантона, да се тамо спрема устанак против власти: у покрајини Кванг-си пак устанак је узео већ озбиљан вид.

Дописи.

∾ Ст. Бечеј, 20. фебруара 1903. (Позоришни пријатељи. — Избор трећине скупштинара у црквену скупштину. — Бранково вече.) Откако је управа друштва за српско народно позориште издала проглас, где позива све родољубе, којима лежи на срцу напредак српског народног позоришта, да по угледу на браћу Чехе, прилажу дневно по један новчић на позориште, основало се и код нас скромно друштво позоришних пријатеља, које се састоји из 12 интелигентних Старобечејаца и 2 странца: родољубивих бележника: турјског и фелдварског. Тачним уплаћивањем по 60 филера месечно, скупило је то друштво своту од близу 400 круна, која је била уложена у овдашњу српску штедионицу. Пре кратког времена искупили су се чланови тога друштва на заједнички састанак, те су том приликом ижребали четворицу између себе, које су из до сад скупљене заједничке главнице уписали за чланове друштва за српско народно позориште. Уједно су решили да ће и на даље сви прилагати све дотле, докле год сви не постану чланови друштва за српско народно позориште. Мислимо да би се по угледу на ову дружину и по осталим местима, где има Срба, могле оснивати таке дружине позоришних пријатеља. -- Занимљиво је да од тих 12 интелигентних Срба нису ни двојица чланови српске црквене скупштине! Но ко им је крив, кад неће да се клањају радикалском кумиру?

Дружина је изгубила смрћу Глише Миковића, општинског подбележника, одушевљена члана и добра пријатеља. Покојни Глиша је био вавредно честит човек, савестан и способан званичник, а при том срцем и душом добар Србин. У свом скромном положају био је и члан Матице и Позоришта и Књижевне Задруге. Сваки српски покрет својски је потпомагао. Он је покренуо и извео мисао о приређивању светосавских ратарских забава, од чијег се чистог прихода сваке године о Врбици заодене 80—100 српске сирочади. —

Приликом избора трећине скупштинара у црквену скупштину изабран је на првом месту познати лецедер Стеван Живковић, и ако му је по решењу наше највише автономне власти одузето пасивно право избора на три године. Већина црквеног одбора са председником на челу не само да је ускос решењу највише автономне власти допустила да се исти лецедер бира, него су и сами на њега гласали. Па зар то није примеран поредак?

Већ пре тога је исти црквени одбор изабрао истога Стевана Живковића у Дражићкин одбор петорице, и ако се у основном писму Дражићкине закладе изрично изискује да члан одбора петорице мора бити из редова интелигенције. Но ма да се лецедер баш тим прославио, што је сваком приликом простачки грдио и нападао интелигенцију, његова смешна сујета га је толико занела, да се у прилици, где треба заузети угледно место, урачунао и сам у ред толико мрске интелигенције. Сама интелигенција му никада не би нанела те неправде. Ништа не смета, ни што је он кирајџија у закладној кући Дражићкиној. Без њега не може ништа бити, он мора бити у свакој чорби мирођија.

Радознали смо да ли ће виша власт ове изборе потврдити. Живи били, па видели! —

Српска црквена певачка дружина приредила је на Беле покладе Бранково вече у спомен педесетогодишњице од смрти Бранка Радичевића. Програм је био леп и одабран и изведен је на задовољство одабране публике, која се својски и право српски забављала.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 21. фебруара 1903..

— **Причешће.** Сутра, у суботу пре подне, примиће св. причешће ученици и ученице овдашњих српских школа.

— **Српски учитељски Конвикт у Новом Саду** примио је у фебруару о. г. ове чланарине и прилоге: Срби приправници у Бају чист приход од концерта о св. Сави 10 К — Милаан Ђуричић, учитељ и управитељ у Чуругу од таса о св. Сави 6 К. — Јелка Лујановић из Новог Сада, члан потпомагач, у име чланарине 10 К. — Српска црквена општина у В. Кикинди од таса о Божићу 5 К 88 пот. — Мита Ђорђевић, надзорник Конвикта, у имме свечарског прилога 1 К — Коста Драгосавац из Кусова, члан оснивач, у име чланарине 20 К. — Стеван Грујић, учитељ у Чалми, члан оснивач у име чланарине 20 К. — Душан Радојчић, учитељ у Сечују, члаан оснивач, у име чланарине 20 К. — Српска црквена општина у Сечују, од божићњег таса 5 К. — Душан Ламбрин, учитељ у Иланци, члан оснивач, у име чланарине 8 К. — Јован Вујић, апотекар у Н. Саду, члан потпомагач, у име чланарине 20 К. — Др. Ђурица Живковић из Ивђије, члан потпомагач, у име чланарине 20 К. — Румска штедионица своју овогодишњи прилог 50 К — Милан Коњсовић, учитељ у Јарку, члан оснивач, у име чланарине 30 К. — На свима овим прилозима захваљује Управа Срп. Учит. Конвикта у Новом Саду.

— **За српску академску омладину у Загребу.** Нашим читаоцима познато је из бележака у овом листу, да је српска академска омладина у Загребу хтела да приреди забаву, од које би чист приход допао српском академском потпорном друштву у Загребу. Та забава се имала одржати у просторијама хрв. пев. друштва „Кола.“ Но Хрвати, који гледају да у свакој прилици подметну Србима ногу, у последњем часу отказаше српској омладини дворницуу, да тиме осујете забаву и — што им главна намера беше — чист добитак те забаве. Хрватски стеклиши су међутим насели! Забава, истина, није одржана, али ће српско академско потпорно друштво у Загребу доћи ипак до прилога и увећаће свој фонд. Наиме, стари родољуб српски Синиша Богдановић изјавио је у „Н. Србобрану,“ да је он намењио 10 К., да их о забави потроши са својом породицом. Пошто забава није одржана, он тих 10 К. поклања срп. акад. потпорном друштву. На њега се одма угледаше и други родољубиви Срби и Српкиње и друштво је до сада добило са много страна прилога. То је најбољи, најдостојанственији одговор на онај ситничарски и ниски поступак хрватског „Кола“.

Упозоравамо српске родољубе и родољупкиње, који још не приложише на ову цел, да Бог им је дао иметка, да пошљу своје прилогсе за српско академско потпорно друштво директно на уредништво „Новог Србобрана“ или на гг. Љубомира Јовичића, трговца у Загребу, Илица бр. 7. Тиме ће се олакшати судба многом сиромашном, а вредном Србину ђаку на загребачком свеучилишту.

— **Концерти Марије Херитесове.** Пишуу нам из Сомбора: „Госпођица Марија Херитесова, уметница светскога гласа на виолини, из Прага, која је концертовала у Паризуу, Лондону, Бечу, Прагу, Петрограду и у самомм царском двору, те од цара Николаја награђенаа драгоценим сатом за женске, долази из Будимпеште средизом овога месеца у наше крајеве, те пошто приреди концерте прво у Новом Садуу и Суботици, даваће 17. о. м. по рим. календару концерат на виолини и у Сомбору. Српска сомборска родољубива омладина латила се вољно дужности, да младој уметници осигура што већи материјални успех, те ће што више седишта, а нарочито ложа да распрода. Исто се тако одазвале и неке одборнице наше врсне срп. жен.. задруге, за растуривање улазница на концерат.. Колико се унапред радујемо уживању такогг ретког музичкога вечера, у толико нас већмаа пријатно изненађује да се у нашему друштвуу знатно буди интерес и за ствари општегаа значаја и карактера.“

— **Нова српска земљорадничка задругаа.** Основана је српска земљорадничка задруга уу Врховинама (удружење са неограниченом одговорношћу.) Председник Стеван Тишма, заменик председника Станко Цвијановић, пословођа Ђуро Орлић. Остали чланови управе: Дамјан Срдић и Михајло Зубовић.

— **Српски Кубелик.** Читамо у „Београдским Новинама“: Чешка јавност и прашки музички кругови свратили су опет свој поглед на нашег српскога виртуоза на виолини г. Стевана Стојановића, који у Прагу живи. Повод за то дао им је славни професор и учитељ још прослављенијег ученика Јана Кубелика, музички великан и први професор прашке конзерваторије Шевчик. Тај стари професор и строги судија музички нашао је у Стевану Стојановићу, који је лањске године онако бриљантно положио испите на конзерваторији, достојнога ученика за оне музичке ствари које је он специјално предавао Кубелику, и сад се тај музички великан дао на посао да од нашега Стевице створи српскога Кубелика. Та нас вест особито радује, тим више што је Стојановић на конзерваторији прошао прво кроз школу млађег, али славног професора Стевана Сухија, чији је љубимац био а сад се удостојио те среће да слуша и специјалну школу Шевчикову, који је последњих година почаствовао својим избор м за ученике само њих неколицину, данас прослављене светске виртуозе браћу Ондричеке, Кубелика, Коцијана. Честитамо нашем младом и даровитом Стевану Стојановићу са жељом да у туђини осветла српски образ.

Новости са стране.

— † **Др. Франтишек Ладислав Ригер.** Цео чешки народ је у дубокој жалости за својим великим и заслужним борцем, дром Франтишеком Ладиславом Ригером, за чију смо смрт јавили у прошлом броју овог листа. Престале су за тренут све страначке страсти код Чеха и све мисли, сви осећаји чешког народа стопили су за часак у једно: да је чешки народ изгубио у Ригеру великога сина свога, који оставља светлу и трајну успомену у политичкој историји чешкој.

Погреб великога покојника биће сутра, у суботу и тај ће погреб, судећи по припремама, бити грандиозан. Опело ће бити у Пантеону Чешког Народног Музеја, који је земаљски одбор за ту тужну свечаност ставио на расположење. Чешко Народно Позориште биће тог дана затворено. Над Ригеровим сандуком говориће у име Старочеха члан аустријске Горње Куће др. Матуш, а у име Младочеха др. Карел Крамарж. И из тога, што ће Крамарж говорити у име младочешке странке над мртвим телом дра Ригера, кога су Младочеси некад најжешће нападали, — види се како су велике заслуге Ригерове, али види се и то, да и Младочеси знају да уважавају заслуге свога политичког противника.

Пољски клуб је закључио, да се даде заступати на Ригеровој погребу. Заступници ће бити: Давид витез Абрахамовић, Дулемба, Горски и Гарапих. Аустријску владу заступаће на погребу министар др. Резек.

Син дра Франтишека Ладислава Ригера, свеучилишни професор др. Бохуслав барон Ригер добио је у среду пре подне овај телеграм:

„Од генерала-ађутанта Његовог Величанства цара и краља. Свеучилишном професору Бохуславу барону Ригеру, Праг. — Будимпешта, 4. марта. Његово Величанство, болно дирнуто жалосном вешћу о смрти барона Фрање, сада блаженопочившег оца Вашег Високоблагородија, заповеда ми, да Господину Барону изразим превишње саучешће услед овог тешког губитка. Генерал коњице Пар.“

— † **Динко Политео.** Један од најдаровитијих хрватских новинара, многогодишњи сарадник „Обзора“ Динко Политео умрио је у Загребу дана 19. фебруара (4. марта) т. г. у 50. години свога живота. Политео је био родом Далматинац, па је једнако добро писао српски као и талијански. У својој сиротињи издржавао се својим пером. Писао је у многе хрватске и талијанске новине, а и у немачке и француске. Г. 1889. дошао је из Далмације да се стално настани у Загребу, те је све до смрти био сарадник „Обзора“. Ако новинарски занат не спада међу пријатности, то овај постаје још непријатнији, кад нема вужнога здравља за напорни новинарски посао. Политео је од много година био узет у ногама, те се без туђе потпоре и наслона није могао једнога корака кретати. Уз то г. 1896. сасвим ослепи, те су му морали други читати оно, што му је као новинару требало, а он је чланке диктирао. Узима се да је Динко Политео свога века које у хрватским које у страним новинама преко 10.000 већих чланака написао. Био је срцем и душом Хрват из школе пок. Миховила Павлиновића. Нека је покој души много напаћеном колези!

— **Измена пресуда над. Ласелом.** Др. Евген Ласел је лане у децембру „због клевете статистичког звања“ осуђен од м.- вашархељског поротног суда на 2 месеца држ. затвора и 300 К. глобе. Кр. курија, одбивши ништавну жалбу, сасвим је укинула казну затвора и установила је главну казну са 200 К., а споредну са 100 К.

— **Кошутов „лајбхусар“ просијак.** Ђорђе Сузена, некадашњи „лајбхусар Лајоша Кошута, послао је молбеницу будимпештанском магистрату ради помоћи, јер хоће да умре од глади. Лајош Кошут има два жива имућна сина, који би заиста могли помоћи старцу, ал' браћа к'о веле: ту је „народ“!

— **Бракоразводна парница пангермана Волфа.** Познат је скандалозни поступак пангерманског букача К. Х. Волфа са женом свога посланичког друга и политичког једномишљеника Сајдла. Сад јавља „Траутенауер Вохенблат,“ да је Волфова жена предала суду у Бечу бракоразводну парницу против свог мужа. Из њихова брака, склопљеног г. 1894. у Цељу, има двоје деце: 8-годишњи син и 3-годишња ћерка.

— **Састанак принцезе Лујзе и њене матере.** Мати и кћи, велика војвоткиња Алиса од Тоскане и њена кћи Лујза после толико дугог растанка, на послетку су се састали у једној вили на боденском језеру. Састанак је био са обе стране врло срдачан и дирљив, и Лујза је у неколико маха изјавила да је пресрећна, што је на послетку нашла уточишта, где ће на миру бити. Велика војвоткиња од Тоскане, Алиса, мати Лујзина, дошла је у Линдаву у пратњи једне дворске даме и то у суботу, а Лујза је стигла тек у недељу по подне, путујући из Женеве преко Цириха. Лујзу је пратио писар адвоката Лашенала и остала послуга. — Из Женеве јављају, да су се последње недеље водили дуги преговори између адвоката Лујзина, Лашенала, и њене породице, на којима је једва решено о састанку матере и кћери. Преговори су текли у тајности за то, да Жирон не би што год о томе дознао. Требало је поћи на пут ноћу, а ноћу стићи на означено место. За тим је требало наћи поштена човека који би Лујзу пратио на путу. Лашенал је умолио свога зета, адвоката Марк-Петра да прати принцезу. Лујза је очекивала на нионској станици повереника Лашеналова, с којим се одмах кренула. Очевидци причају, да је била врло задовољна и расположена што ће путовати, па је и Марк Петру изјавила, да је пресрећна што ће матер своју видети.

НОВИЈЕ.

Загреб, 20. фебруара. Краљевински одбор је закључио, да, после писменог одговора на угарски ренунцијум, прими предлог угарског одбора у погледу усменог саветовања.

Турч. Св. Мартин, 20. фебруара. Познати словачки родољуб и новинар Светозар Хурбан-Вајански оптужен је опет „због дражења“ у чланку, који је под насловом „Neustávajme“ („Не клонимо“) изишао у 138. броју овдашњих „Народних Новина“ од 25. нов. 1902. Расправа ће бити пред будимпештанским поротним судом 8. (21.) марта о. г. Оптуженог Хурбана браниће Павле Мудрош.

Београд, 20. фебруара. Српског свештеника у Врбљанима у Македонији, Николу Наумовића, убили су Бугари зато, што се тужио прилепском кајмакаму, јер је једна бугарска чета покушала, да присвоји српску цркву у селу Крувогаштану.

Цетиње, 20. фебруара. На друму између Берана и Белопоља сукобили се јуче Арнаути са Црногорцима, те 3 Црногорца и 1 Арнаутин погину.

Цариград, 20. фебруара. Султановом иradом позвани су својим трупама сви официри трећег, солунског корпуса, који беху на допусту.

Цариград, 20. фебруара. Аустро-угарска амбасада тражила је од Порте, да прими за аустро-угарског конзула у Митровици Цамбаура, досадашњег вицеконзула у Бару. — Русија ће скорим у Штипу (у Македонији) основати нов конзулат, да из ближе посматра шта раде македонски комитети.

Париз, 20. фебруара. Држи се, да потпредседник заступничке куће Жорес неће извести приписивану му намеру, да изнесе у комори Драјфусову ствар.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Будимпешта, 21. фебруара. Председник заступничке куће гроф Апоњи примио је пре данашње саборске седнице нађкарољску и зилашку депутацију, која је предала петицију против војних предлога.

Будимешта, 21. фебруара. У данашњој седници заст. куће Аурел Бартал пре дневног реда одбија оптужбе Раковскога у погледу избора у Штомфи. Затим је познати шаљивчина Габањи (од Кошутове странке) говорио против одбранбеног предлога.

Решица, 21. фебруара. У угљеном руднику у Доану експлодирао је рудничкн гас. Два рудара су погинула, а више њих су рањени.

Трговина.

Храна.

Нови Сад, 21. фебруара 1903.

Цене су биле:

Жито ново прве каквоће	— —	15 „ 40	— — „
Жито ново друге каквоће	— —	15 „ —	— — „
Зоб	— —	12 „ —	— — „
Јечам нови	— —	12 „ 40	— — „
Кукуруз стари окрњен	— —	12 „ 40	— — „
Кукуруз нови окрњен	— —	11 „ 80	— — „
Кукуруз нови у клипови	— —	8 „ —	— — „
Пасуљ бели	— —	22 „ —	— — „
Пасуљ жути	— —	21 „ —	— — „
Вика	— —	14 „ —	— — „
Мухар	— —	24 „ 80	— — „
Проја	— —	9 „ —	— — „
Вуна	— —	100 „ —	— — „

Све по 100 клг.

Марва, свињи и живина.

Нови Сад, 21. фебруара 1903.

Волови од кил	40—46 пот
Свињи тешки	96—1 круна
„ средњи	90—92 „
„ лаки	80—84 „
Теоци	70—74 „
Јагњци по пару	20—22 „
„ „ кгр.	70—72 „
Овци по пару	16—29 33 К.
Кљукаве гуске по кил.	1 круна 20 пот.
Јаја 9—10 ком.	—40 „
Мршаве свињи по пару	—170 и 190 круне

Огласи.

744. tkv. szám 1903. 87 1—1

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Zsiváncsev Zsiván végrehajtatónak Zsiváncsev Mojsziló vilovai lakós végrehajtást szenvedett ellen 100 kor. tőke és járulékai iránt folytatott végrehajtási ügyében a titeli kir. járásbiróság mint tkvi hatóság területén a vilovai 342. számú betétben Zsiváncsev Mojsziló, kisk. Zsiváncsev Sándor, Milan, Márkó, Lyubomir, Jelena, özv. Zsiváncsev Zsivánné és Zsiváncsev Mója nevén felvett A. I. 1—2. sor 163. és 164. hrszámú 357 □-öl udvarral és 289 □-öl kerttel biró, 34. ö. i. számú ház 332 korona 20 fill. A. †. 1. sor 607. hrszámú 1599 □-öles szántó 220 korona, A. †. 2. sor 828/1. hrszámú 1 hold 212 □ öl szántó 330 korona, A. †. 3. sor 1059/3 hrszámú 1 hold 20 □-öl szántó 265 korona 10 fill. és A. †. 4. sor 1627 1. hrszámú 1 hold 549 □ öl szántó 420 korona 20 fill. kikiáltási áron az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján egészben, nem különben a vilovai 346. számú betétben Zsiváncsev Mojsziló nevén felvett A. †. 1. s r 2218. hrszámú 765 □-öl szántó 55 korona kikiáltási áron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul 1903. évi márczius hó 26-ik napjának d. e 10 órája Vilova községházához kitüzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 10% venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. 3333. sz I. M. rendelet 8. § ában kijelö t óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles a vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap, a másodikat 30 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamatokkal a titeli m. kir. adóhivatalnál lefizetni.

Kelt Titelen, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál, 1903. évi február hó 7-án.

Dr. Petrovics, s. k.
kir. aljbiró.

ПОМОЋНИК
ГВОЖЂАРСКЕ СТРУКЕ

који потпуно влада српским и мађарским језиком може одмах ступити у моју радњу.

Оферте, у којима треба да је назначено и колику желе плату, треба управити на

ХУГА РИХТЕРА
гвожђарску радњу у Турском Бечеју.

78 2—2

КУЋА

број 9, у главној улици, продаје се уз повољне услове из слободне руке.

Ближа извешћа даје г. **МИТА КОДА** у **Новом Саду**. 75 2—3

МАГИСТЕР ФАРМАЦИЈЕ
или недипломирани

може код мене одмах места добити. Увети писмено.

Фр. пл. БЕНКО
апотекар у Земуну.

85 1—2

Свакој Домаћици

треба честитати, која у погледу здравља, уштеде и чистоће као и пријатног укуса Катрајнер'ову-Кнајп-сладну-каву употребљава.

МОЛБА: Код куповања нека се нешите само „Сладне-каве" него увек само праве — Катрајнер — Кнајп-сладне-каве, и ову само у овде прилошеним оргиналном омоту примити.

Сваковрсна семења за расаду
ШТОПЛОВА, ГУМЕ И ВОСКА ЗА КАЛАМЉЕЊЕ, ПЛАВА
камена и шаша, фина зејтина, пиринча,
каве, крупна и ситна грожђа, крупна бадема
и лешњика. Минхенско
шпатен пиво у флашама.

449 17—

ДЕЛИКАТЕСА И ШПИЦЕРАЈА ТРГОВИНА
Љ. СТЕФАНОВИЋА СИН, НОВИ САД
Основана 1866. Главна улица 27.
Телефон бр. 76.

ГРЧКА
лековита вина:
Mavrodaphne, Cypro, Achaier, Malvasier,
сваки дан
свежа путера за тој са спахилука
надвојводе Албрехта,
дебрецинске и енглеске меснате сланине,
минералне воде.

За жребање, које ће бити 1. априла о. г.

препоручујемо

ПРОМЕСЕ
Потиско-Сегединских срећака

Главни згодитак је:

180.000 КРУНА

Цена једној промеси 7 круна.

Ко жели да му се поштом пошаље, нека нам пошаље још 35 пот. за поштарину.

Мењачница Централног Кредитног Завода
у Новом Саду.

88 1—?

БЕЗ ПРАШИНЕ И БЕЗ МИРИСА РЕТОРТНИ
ДРВЕНИ УГАЉ
може се добити код лимара
НИКОЛЕ КОТУРОВА
у НОВОМ САДУ,
ТЕМЕРИНСКА УЛИЦА БРОЈ 2.

Овај угаљ препоручује се нарочито црквеним општинама за кађење у цркви и домаћицама за пеглање. 89 1—3

URANOS-BLAU
(ПЛАВЕТНИЛО)
Најбоље средство за рубље!
Законом заштићено.
У заводима за прање и у свима кућама најомиљеније плаветнило.
Јефтино и ненадмашно!
1 мала боца за 24 потуре довољна је за једно прање. — 1 велика боца 1·60 К., 1/2 боце 1 К.
СВУГДЕ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ!
На патворине се упозорује!

Искључиви произвођачи:
BRÜDER HOCHSINGER
ХЕМИЧНА ФАБРИКА

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utcza 85.

86 1—20

Власник и издавалац: Дружина Браника. Управник: др. Мих. Полит-Десанчић. Одговорни уредник: Јанко Перић. Штампарија Браће М. Поповића у Н. Саду.